आच्छन्न—त्रि. Covered. आङ्+छद्+क्त

आत्मन्—पुं. Soul, sprit, life, body. आङ्+गम् मनिन्

आदरवचन—न. Word of respect. आदर+वचन. तत्पु०

आदाय—अ. Having taken. आङ्+दा+ल्यप्

आनी—धा. To bring. आङ्+नी+आनयति &c.

आनीत—त्रि. Brought. आङ्+नी+क्त

आपद्—स्त्री. Calamity. आङ्+पद+क्विप्

आपन्न—त्रि. Obtained, acquired, afflicted. आङ्+पद्+क्त

आपेदे—क्रि. Not obtained आङ्+पद्+लिट् 3rd P. S.

आभीर—द्वि. A cowherd. आङ्+अभि+ईर्+अच्

आम्र—पुं. The mango tree; न. The mango fruit. अम्+रक्

आम्रफल—न. The mango fruit. आम्र+फल तत्पु

आयात त्रि. Came is come. आङ्+या+क्त

आरब्धवत्—त्रि. Has begun. आङ्×रभ्×क्तवत्

आराध्—धा. To worship, to serve, to adore. आङ्×राध्

आरुह्य—अ. Having climbed, mounted or ascended. आङ्×रुह्×ल्यप्

आरूढ़—त्रि. Sitting, upon mounted. आङ्×रुह्×क्त×कर्तृ॰

आरेभे—क्रि. Began. आङ्×रभ्×लिट् 3rd S. P.

आरोपितवत्—त्रि. Has made to climb or to mount आङ्×रुह्×णिच्×क्तवत्

आलपत्—धा. To talk to converse. आङ्×लप्

आलपत्—त्रि. Talkingor conversing. आङ्×लप्×शतृ

आलाप—पुं॰ A talk; आङ्×लप्×घञ् ।

आलोक्य—अ. Having seen. आङ्×लोक्×ल्यप् ।

आशा—स्त्री. Hope. आङ्×अश्×अच्×टाप् ।

आसन्नमृत्यु—त्रि. About to die. आसन्न×मृत्यु बहु॰

आसादनीय—त्रि. To be obtained obtainable. आङ्×सद्×णिच्×अनीय

आसादित्—त्रि. Obtained, got. आङ्×सद्×णिच्×त

आस्वादयत्—त्रि. Testing. [Present P.] आङ्×स्वद्×शतृ

आह+क्रि. Says, ब्रू×लोट् 3rd P. S.

आहार—पुं. Food. आङ्+हृ+घञ् ।

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

आहूय—अ. Having Called. [आङ्+ह्वे+ल्यप्]

इच्छति—क्रि He wishes or desires. [इष्+लट् 3rd P. S.]=अभिलषति

इतः—अ From this, through this, hence. [इदम्+तसिल्]

इति—अ The end, that is all [इ+क्तिच्]

इयम्—स्त्री This इदम् F. Nom. S.]=एषा

इव—अ Like, as, so.

इष्टदेव—पुं A tutelary deity. [इष्ट+देव कर्मधा]

इष्टदेवता—स्त्री (देवता अजहल्लिङ्ग) (Same as above)

ईदृश—त्रि Like this, such=एतादृश

उक्त—त्रि Said, told (ब्रू+क्त) [Past Part]=कथित

उक्त्वा—अ Having said (ब्रू-वच् क्त्वा) =कथयित्वा

उच्छिष्ट—त्रि Refuse (adj) Left, rejected. (उत्+शिष्+क्त)

उत्तर—न An answer, a reply. स्त्री The north (उत्+तृ+अप्)

उत्थाप्य—अ Having raised, having lifted. (उत्+स्था+(णिच्+ल्यप्)

उत्पतत्—त्रि Jumping, going up. (press. part.) (उत्+पत्+शतृ =कूर्दमानः

उत्पद्यते—क्रि is produced. (उत् + पद् + लट्

उत्प्लुत्य—अ Having leaped, Having jumped (उत् + प्लु + ल्यप्) (क)

उदरस्थ—त्रि Down into the stomach. (उदर + स्था +

उद्वहत्—त्रि Bearing, carrying, (pr. part.)

उद्विग्न—त्रि Filled with anxiety, sorrowful, anxious (उद् × विज् × क्त) = विकल

उन्नस—त्रि Having a prominent nose. (उत् + नस)

उन्मुच्य—अ Having released, (उत् × मुच् + णिच् + ल्यप्)

उपदेश—पुं Advice, instruction. (उप + दिश् + घञ्)

उपद्रव—पुं Tyranny, oppression. (उप × द्रु × अच्)

उपविश्य—अ Having sit (उप + विश् + ल्यप्)

उपविष्ट—त्रि Being seated, sitting, sat. (उप × विश् × क्त) = अवस्थित [ल्यप्)

उपवेश्य—अ Having seated (उप + विश् + णिच् +

उपस्थित—त्रि Present (उप + स्था × क्त)

उभ—त्रि Both. = द्वि

उवाच—क्रि (He) said (ब्रू or वच् × लिट्)

एकतः—अ On the one hand, from one, through one side. (एक × तसिल्)

एकत्र—अ in one, together. (एक+त्रल्)

एकदा—अ Once upon a time, on a certain day. (एक+दा)

एकोन—त्रि Short by one. (एक+ऊन)

एकोनविंशशतक—The nineteenth century. (एकोनविंश+शतक)

एतावत्—त्रि So much, so long. (एतद्+वति)

एव—अ Only, certainly, indeed.

एवम्—अ Thus, so, certaiuly = इत्थम्

ओदन—न Boiled rice (उन्द × ल्युट्) = भक्तम्

औषध—न A medicament, a medicinal herb. (औषधि+अण्)

कः—पुं Who ? (from किम् mas)

कश्चित्—अ To any one (चित् & चन are added to किम् when inflected. as, कश्चित्, काश्चित्, कौचन &c) = कमपि

कण्ठ = पुं Throat. (कण्+ठ) or (कठ+अच्) = गलः

कथञ्चन—अ any how. (कथम्+चन) (See कश्चित्

कथम्—अ How ? (किम्+ थम्)

कथयत्—त्रि Saying, narrating, (कथ+शतृ) (Pres part.) = वदत्

कथयित्वा—अ Having said (कथ+क्त्वा)

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

कथा—स्त्री Story. tale, fable. (कथ × अङ्+टाप्)
कथाकुसुम—न A flower of tales, the title of the book. (कथाकुसुम)
कथित—त्रि Said (past part.) (कथ × क्त) = उक्त
कदा—अ When? (किम्+दा) = कर्हि
कन्दरः—द्वि A cave, a grotto. [क × दृ+अप्]
कपाट—न The leaf, shutter, of fold of a door, [क+पट् × अण्] = अरर
कमल—न A lotus. [कम्+कलच्] = सरोज
कम्बल—पुं A blanket [क+बल्+अच्]
करताड़न—न Clapping. [कर+ताड़न तत्पु]
कर्ण—पुं The ear. [कर्ण+घञ्]
कलकल=पुं A Confused noise, the buzz of a [crowd.]
कल्पयित्वा—अ Having supposod, having arranged, &c. [क्लृप्+णिच्+क्त्वा] = मत्वा
कवि—त्रि learned, wise, a poet. [कु+इन्]
कविकोविदकीर्तित=त्रिPraised by poets and learned [कवि × कोविद+कीर्तित तत्पु]
कश्चित्—अ Some one, somebody. See कश्चित्
कस्मिंश्चित्—अ In a certain, In some.
काक—पुं A crow. = वायस

कान्यकुब्जदेश—पुं The country of Kanouj.

कार्तिकिक—पुं Name of the month called. कार्तिक October November.

कार्य—न Work, use, consequence. =कर्मन्

कालान्तर—न Another time, some other time [अन्य+कालः । नि स]=समयान्तर

काली—स्त्री Name of a Goddess. =भगवती

कालीमन्दिर—न A temple of Kali [काली+ मन्दिर तत्पु]

काष्ठभार—पुं A load of wood for fuel. (काष्ठ+ [भार तत्पु.

किंरूप—त्रि Of what Kind. (किं+रूप. बहु.)

किन्तु—अ. But.=परन्तु

किम्—त्रि. Who ? which ? or what ? also अ. as in किं न पश्यसि ? अथ किम् । &c.

किमपि—अ. Something whatever [किम् and अपि]

कियत्कालम्—क्रि. वि. For aw hile, for sometime, a little, how lolng?&c.[कियत्+काल. बहु.]alsoत्रि

कीर्तित—त्रि Praised. [कीर्त्ति+क्त]=वर्णित

कुक्कुर—पुं. A dog. [कुक्+कुर्+क]=शुनक

कुञ्ज—पुं.न. A grove. [कुं+जन्+ड]

कुतः—अ. Whence ? why ? [किम्+ तसिल्]

कुशलप्रश्नानन्तरम्—न. After enquring into health After the usual enquiry about health [कुशल + प्रश्न + अनन्तर, तत्पु.]

कुशलिन्—त्रि, One in health, healthy, well off. [कुशल + इन्]

कुसुम—न A flower. (कुस् + उमक्) = पुष्प

कूजन—न. Cooing, moaning. [कूज् + ल्युट्]

कूप—पुं A well. [कू + पक्] = अन्धु

कृत—त्रि Done, made, composed, [कृ + क्त]

कोटिशः—अ. In multitude, by millions. (कोटि + शसि.)

कोमलाङ्ग—त्रि Of tender frame or body. [कोमल + अङ्ग, बहु व्रो.] = सुकुमारावयव

कोविद—त्रि. A learned man. [कु + विद् + क]

कौतुकदर्शनविह्वललालस—त्रि. Eager to see the fun [कौतुक + दर्शन + विह्वल + लालसा बहु]

क्रिया—स्त्री Act, action &c. [कृ + श + टाप्]

क्रियेत—क्रि. If it be done. [कृ Passive लिङ्]

क्रीड़त्—त्रि. Playing. [क्रीड् + शतृ] = खेलत्

क्रीतवत्—त्रि. Has bought. [an adjective in use See Rule] [क्री + क्तवत्]

क्रूर—त्रि. Cruel. [कृत् [to cut] + रक्]
क्रोङ्कार—पुं. Crowing, the cry of a crow. [क्रोम + कृ + घञ्]
क्रोडार्पितस्तनन्धय—त्रि, Having a child in the lap. [क्रोड + अर्पित + स्तनन्धय बहु]
क्लेश—पुं Trouble. (क्लिश् + अज्) = दुःखम्
क्लेशयति—त्रि. Inflicts pain, troubles [क्लिश्यति क्लेशयति, &c.] = पीडयति
क्षण—पुं A moment. [क्षण + अच्] = त्रुटि
क्षणमात्रतः—अ. In a moment, in a tride. [क्षण + मात्र + तसिल्]
क्षणिक—त्रि. momentary, short-lived. [क्षण् + ठक्]
क्षति—स्त्रि. A wound, a harm, an interruption. [क्षण + क्तिन्]
क्षम्—धा. To pardon, to be able, to endure. [क्षमते or क्षाम्यति &c]
क्षान्त—त्रि. Excused. (क्षम् + क्त)
क्षिप्—धा. To throw. (क्षिपति or क्षिपते or क्षिप्यति)
क्षीर—न. Milk. (घस् + ईरन्]
क्षेत्र—न. A field. (क्षि + ष्ट्रन्)
क्षेत्रप्रान्त—पुं. The furthest end of a field. [क्षेत्र + प्रान्त. तत्पु.]

खट्वा—स्त्री, A bedstead. [खट्ट+क्वन्]=पर्यङ्कः

खण्डनम्—न. Breaking, cutting, proving futile. [खण्ड+ल्युट्]

खल—पुं. A wicked & spitetul man [खल्+अच्]

खलु—अ. Certainly, verily.

खिन्न—त्रि. Sorry. exhausted, wearied [खिद्+क्त]

गच्छत्—त्रि. Going [press part] [गम्+शतृ]

गच्छति—क्रि. (He) Goes. [गच्छति, जगाम, गमिष्यति &c.

गणयित्वा—अ. Having counted. (गण+क्त्वा)

गणेशः—पं The god Ganesa. (गणपति) [गण+ईश. तत्पु]

गणेशमूर्ति—स्त्री. The image of *Gunesa.*

गत—त्रि Gone, reached. (गम्+क्त)

गति—स्त्री. Motion. [गम्+क्तिन्]

गत्वा—अ. Having gone. [गम्+क्त्वा]

गरुड—पुं. The bird-god Garuda. (गरुत्+डी+ड or ग+उडच्)

गर्द्दभ—पुं. The ass. [गर्द्द [to sound]+अभच्]

गर्व—पुं. Pride, arrogance. [गर्व [to be proud] +अच्]

गवाक्ष—पुं, A window, an air hole. [गो a ray of light + अक्ष् to spread + घञ्]

गुण—पुं Quality, qualification, merit, worth.

गुणग्राहिन्—त्रि an appreciator of worth, [गुण + ग्रह + णिनि]

गुणिन्—त्रि A possessor of worth or ability. [गुण + इन्]

गृह—न, A house. [गृहि + क गृहं गृहे गृहाणि गृहाः &c] = आलयः

गृहीत—त्रि Taken, obtained, seized. [ग्रह् + क्त]

गृह्णत्—त्रि Taking, seizing. [ग्रह + शतृ]

गेह—पुं A house. [ग + ईह]

गोप—त्रि A herdsman, a cowherd or his wife [गो + प + ड] = गोपाल

गोष्ठी—स्त्री An assembly, a meeting, [गो + ष्ठा + क + ङीष्] = समिति

ग्रस्—धा. To swallow, to devour [ग्रसते, ग्रासयति &c] = कवल 10th c.

ग्रह—पुं Planet, knowledge. [ग्रह् अप्] = खेट

ग्रहण—न Taking, a catch [ग्रह + ल्युट्] = आदानम्

ग्रहीतुम्—अ. In oder to take or to catch. [ग्रह् + तुमन्] = आदातुम्।

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ग्राम—पुं A village, a hamlet. (गम् + घञ्) = जनपदम्

ग्रामान्तरम्—न. Another village. [अन्यः + ग्रामः ।]

ग्रामीण—त्रि A villager. (ग्राम + खञ्)

घटिका—स्त्री Twentyfour minutes. (घटी + कन् + टाप्)

घण्टा—स्त्री A bell, (हन् + ट + टाप्)

घण्टानाद—पुं The sound of a bell. (घण्टा + नाद तत्पु)

घोटक—पुं. A horse. [घोट)to srike again) + अच् + कन्] = हयः

घोषित—त्रि. Proclaimed, announced (past part. (घुष् + णिच् + क्त) = व्यक्तीकृत

घ्नन्ति—क्रि (They) kill. (हन्ति हतः, घ्नन्ति &c.

च—अ. And, moreover, beside.

चकित—त्रि Astonished, startled. (चक् (to repel) क्त

चक्र—न Awheel, a realm, a mill. (चक् + रक्)

चञ्चू—पुं or चञ्चु स्त्री A beak (चञ्चु (to go &c.) + उ or ऊ)

चतुर्थांश—पुं A fourth part, a quarter. (चतुर्थ × अंश) = तुरीयभाग

चपेटिका—स्त्री अ A slap with the open hand (चप् (to go +) अच् = चप (trembling) + इट् = चपेट

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

the palm of the hand with the finger extended
+ वुन् = चपेटिका)

चरण पुं A foot. (चर् (to go) + ल्युट्) = पाद:

चरित्र—न. Character, conduct. (चर् + इत्र) = वृत्तम्

चित्त—न. Heart, mind, (चित् + क्त) = चेत:

चिन्त्—धा चु To meditate, to think. (चिन्तयति,
चिन्तयामास &c.)

चिन्तयितुम्—अ To contemplate (चिन्त् + तुमुन्)

चिन्ताकारण—न Subject or cause of contemplation
or anxiety (चिन्ता + कारण तत्पु)

चिन्ताक्रान्त—त्रि Attacked with anxiety (चिन्ता
+ आक्रान्त तत्पु)

चिरम्—अ Long, from a long, time, for a long
time. = (चिरेण, चिरस्य, चिरात्, चिराय, चिररात्राय,)

चेत्—अ If, (चित् (to think) + विच्)

चेतस्—न Mind, heart (चित् + असुन्)

छदिस्—न. The thatch or roof of a house [छद्
[to cover] + इसि]

छित्त्वा—अ Having cut. [छिद् + क्त्वा] = कर्त्तयित्वा

छुरिका—स्त्री A knife = असिधेनुका

छेदनार्थ—त्रि For the purpose of cutting.

जन—पुं A man, a person. (जन् [to be born] अच्) = नर

जन्म—न. Birth. (जन् + मनिन्) = उत्पत्ति

जप्—धा. To repeat to one's self as in praying. (जपति, जपतः &c.) = रट्

जप—पुं Counting silently the beads of a rosary, mutterring prayers. &c (जप् + अच्)

जपत्—त्रि. Repeating inaudibly. (जप् + शतृ. pres part. = रटत्

जल—न Water. (जल् + अच्)

जलवेग—पुं The velocity of water. (जल + वेग तत्पु) = तोयौघ

जवनिका—स्त्री A screen of cloth. (जु + युच् + ङीष् + कन् + टाप्) = प्रतिसीरा

जातविश्वास—त्रि. inspired with confidence, (जात + विश्वास. बहु.)

जाल—न. A net. [जल् to compass + अण्]

जीर्ण—त्रि. Old, worn out, digested. (जॄ + क्त)

जीव्—धा. To live. (जीवति, जीवतः &c)

जीव—पुं. Life, a living thing. (जीव् + घञ् or क or अच्)

ज्ञा—धा To know. (जानाति, जानीतः, जानन्ति&c)

ज्ञात—त्रि. Known. [ज्ञा+क्त]

ज्ञातृ. Knowing, wise. [ज्ञा+तृच्]

झटिति—अ. Quickly, soon.

तट—त्रि. A shore or bank. [तट्+अच्]

तड़ाग—पं. A pond. [तड्+अच् Irr.]

तत्—अ. Therefore, thence. (तत् [to spread]+ क्विप्)

तद्—त्रि. He, she or it.

ततः—अ. Then, thence. [तद् तसिल्]

तत्क्षणम्—न. [Adverb] At that instant. [तत् क्षण.-बहु.]

तत्र—अ. There in that. [तद् त्रल्]

तत्रत्य—त्रि. Existing there. [तत्र-त्यप्]

तथा—अ. In the same way, so, [तत् थाल्]

तदा—अ. At that time, then, [तद् दा]

तद्विषय—पुं. That subject. [तत्+विषय, कर्म—बहु. त्रि.]

तन्मय—त्रि. Absorbed [in that] [तद् मयट् lost in thought.]

तपस्—न. Austere devotion.

तरुतल—न. Place or spot under a tree. [तरु+ तल, तल्प]

तर्हि—अ. Then. [तत्+ र्हिल्]

ताड़ित—त्रि. Beaten, struck. [तड्+ क्त]

तादृश्—त्रि. Like that. [तत्+दृश्+क्विन्] [with कन्=तादृश]

तावत्—अ. So long &c [corelative to [यावत्] [तत्+डावत्]

तावत्—त्रि. So many, so much.

तिक्त—त्रि. Bitter, fragrant. [तिज्+क्त]

तिष्ठत्—त्रि. Staying, standing, remaining. [स्था +शतृ. Pr. P.]

तिर्यक्—क्रि. वि. Crookedly.

तु—अ. But, again, further, or, indeed &c.

तुण्ड—न. Mouth, [तुडि+अण्]

तुष्—धा. To be satisfied. [तुष्यति, तुष्यतः, &c.]

तूष्णीम्—अ. Silent, quiet, calmly. [तुष्+नीम्. उ lengthened]

तृषा—स्त्री. Thirst, wish, desire. (तृष् [to, thirst] +क+टाप्. also तृष्णा, तर्षा+तृट्)

तोष—पुं. Satisfaction, pleasure. [तुष्+घञ्.]

त्यक्तुम्—अ. To abandon, to leave off, to give up [त्यज्+तुमुन्]

त्यज्—धा. To abandon, to avoid, to leave off. (त्यजति, त्यजतः, त्यजन्ति &c.)

त्याग—पुं. Act of giving up or putting away. (त्यज्+घञ्)

त्वम्—पं. Thou. (Nominatives. s. of युष्मत्)

दंष्ट्रा—स्त्री. A large tooth, a tusk. (दंश् [to bite +ष्ट्रन्)

दक्षिणा—स्त्री. The south, a present or gift upon a sacrificial occasion ,अ. towards the south or right hand. (दक्ष्+इनन्+टाप्)

दण्ड—पुं. A stick, a staff, punishment,

दत्त्वा—अ Having given. (दा+क्त्वा)

ददर्श—क्रि. [He] saw. (दृश् [to see] लिट् 3rd P.S.)

दधि—न. Curds. [धा+किन्]

दध्योदनादि—त्रि. Curds, boiled rice and other things. [दधि+ओदन+आदि. बहु.]

दयते—क्रि. [He] is kind. [दय [to be kind. लट् Present. 3rd P. S.]

दया—स्त्री. Kindness. [[दय+अ+टाप्]

दरिद्र—त्रि. Poor, a poor man. [दरिद्रा+अच्]

दर्शन—न. Seeing, sight, appearance. (दृश्+ल्युट्)

दा—धा. To give. [ददाति, दत्तः, ददति &c.]

दाडिमादिक—त्रि. Pomegranate and other fruits. [दाडिम+आदि+क. बहु]

दापयामः—क्रि. We cause to give. (दा+णिच्+लट् 1st P. P. दापयति &c)

दावाग्नि—पुं. A fire in a forest.

दास्यते—क्रि. It will be given. (दा Passive लृट् 3rd P. S.)

दिन—न. A day. (दो [to destroy]+क्तिनन्)

दिनत्रयानन्तर—क्रि वि. After three days. (दिन+त्रय+अनन्तर)

दिश्—स्त्री. A direction, Also (दिश् [to show +क्विनन्)

दीप—पुं. A lamp. [दीप्+क or घञ्]

दुःखहत—त्रि. Afflicted with pain or grief. [दुःख +हत. तत्पु.]

दुःखित—त्रि. Eilled with grief, suffering pain [दुःख—दुःख+ईतच्

दुग्ध—न. Milk. [दुह् (to milk.) + क्त.]

दुग्धदानादि—त्रि. [दुग्ध + दान + आदि. बहु.]

दुग्धादिक—त्रि. Milk and other things. [दुग्ध + आदि + क. बहु.]

दुर्गति—स्त्री. Wretchedness, misery, affliction hell. [दुर् + गम + क्तिन्]

दुर्धर्ष—त्रि. Difficult to approach or assail. (दुर् × धृष् × अच्)

दुर्लभ—त्रि. Rare, scarce. [दुर् × लभ् + खल्]

दुष्ट—त्रि. Wicked or a wicked one. [दुष् + क्त]

दुष्टहस्त—पुं. The hands or grasp of a wicked one. [दुष्ट × हस्त. तत्पु.]

दुष्प्राप त्रि. Difficult of attainment, rare. (दुस् × प्र × आप)

दूरचर—त्रि. Going afar. (दूर + चर् × ट)

दूरपर्य्यन्तम्—क्रि. वि. Far and wide. [दूर + पर्य्यन्त]

दूरम्—क्रि. वि. Far. far off.

दूषयति—क्रि. (He) corrupts or blames. [दूष् + णिच् + लट् 3rd P. S.]

दृढ—त्रि. Firm. (दृह् + क्त)

दृश्—धा. To see. (पश्यति. पश्यतः, पश्यन्ति, &c.)

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

दृष्ट्वा—Having seen.

देव—पुं. A God, a deity. (दिव् + अच्)

देवता—स्त्री. A deity, (दिव् + अच्)

देवनदीतट—त्रि. The Banks of the Ganges. (देवनदी The Ganges + तट. तत्पु.)

देवीद्वारम्—न. The door of the temple of a goddess, (देवी + द्वार. तत्पु.)

देश—पुं. A country, a region. (दिश् + घञ्)

दैवात्—अ. Accidentally.

दोष—पुं. Defect, an object. (दुष् + घञ्.)

द्रव्य—A thidg, an object. (द्रु + यत्)

द्रष्टुम्—अ. To see. (दृश् × तुमुन्)

द्राक्षा—स्त्री. A grape. (द्राक्ष् + अ + टाप)

द्राक्षागुच्छ—पुं, A cluster of grapes. (द्राक्षा +

द्वारदेश—पुं. Place near a door. (द्वार + देश. तत्पु.)

द्वि—त्रि. Two.

द्विगुण – त्रि. Twice, two times. [द्वि + गुण]

धन – न. Wealth, money. (धन [to produce] + अच्

धन्य – त्रि Fortunate, well fated. (धन + यत्)

धरातल—न The earth, the surface of the earth, the ground (धरा + तल)

धिक् – अ Fie ! shame. ! (धक्क् + डिक्)

धूर्त – त्रि Crafty. (धुर्व् + तन् Irr.)

धूर्त्तता – स्त्री Knavery, roguery. (धूर्त × तल् + टाप्)

ध्यान – न, Meditation. (ध्या + ल्युट्)

ध्यायत् – त्रि, Thinking of, meditating upon.
(ध्यै + शतृ.)

न – अ, No, not

नकुल – द्वि, An ichneumon. (न + कुल)

नङ्क्ष्यसि – क्रि, Thou wilt perish. (नश् × लट्)
2nd P. S. = मरिष्यसि

नदी – स्त्री, A river, = तटिनी

नवनवति – स्त्री Ninety-nine.

नवनवतिचक्र – न, A wheel of ninety-nine.
(नवनवति + चक्र, तत्पु.)

नहि – अ, No. = नो

नाम – अ, Certainly, possibly, namely.

नामन् – न, Name. = आख्या

नाशित – त्रि, Dastroyed. (नश् + णिच् + त.)

नासिका – स्त्री, Nose (नासा + कन् + टाप्)

निज – त्रि One's Own perpetual.

नितान्त – (क्रि. वि.) Much, excessive (नि + तम् + क्त

निनाय—क्रि. Took away. (नी + लिट्)

निपत्—धा. To fall. [नि + पत्]

निपतित—त्रि. Fallen, (नि + पत् + क्त)

निपात्य—अ. Having beaten down, having caused to fall or having killed. (नि + पत् + णिच् + ल्यप्)

निभृतम्—क्रि. वि. Quickly, privately. (नि + भृ × क्त + मुट्)

निमील्य—अ. Having closed. (नि + मील + ल्यप्)

नियम—पुं. Rula, promise. (नि + यम् + अच्)

निर्झर—पुं. A cascade, (निर् + झृ + अण्)

निर्दिश्—धा. To direct. (निर् + दिश्)

निवृत्—धा. To return. (नि + वृत्, निवर्तते &c.)

निवर्तमान—त्रि. Returning. (नि + वृत् + शानच्)

निवेदयति—क्रि. (He) requests or presends. (नि + विद् + णिच् + ति)

निवेद्यन्ते—क्रि. Are presented or requested. (नि + विद् + Passive लट्)

निश्चित्य—अ. Having ascertained. निर् + चि + ल्यप्)

निस्सारणा—न. To cause to come out, to drive out, to extract. (निस् + सृ + णिच् + ल्युट्)

निस्सृत—त्रि Come forth. (निर् + सृ + क्त)

नीतवत्—त्रि. Took away. (as abj.) (नी+क्तवत्.)
नीर—न. water. (नी+रक्)
नु—अ. A particle used in interrogation.
नूतनीकर्तुम्—अ. To do new. (नूतन+च्वि+कृ+तुमुन्)
नेत्र—न. Eye. (नी+ष्ट्रन्. Irr.)
नैवेद्यादिक—त्रि. Food and so on. (नैवेद्य+आदि—क. बहुव्री.)
पक्वान्न—न. Dressed food. (पक्व+अन्न. कर्मधा)
पक्ष—पुं. Side, wing. (पक्ष्+अच्)
पक्षियुगल—न, A couple of birds, (पक्षि+युगल. तत्पु.)
पक्षियूथसहकारेण—पुं. (तृतीया) with a multitude of birds. (पक्षि+यूथ+सहकार. तत्पु.)
पक्षिन्—पुं. A bird. (पक्ष+इन्)
पच्—धा. To cook. (पचति &c.)
पञ्चन्—त्रि. Five (always plural.)
पञ्चशती—स्त्री. Five hundred. (पञ्चन्+शत.)(द्विगु.)
पञ्चाशत्—त्रि. Fifty. (पञ्चन्+शत्)
पटह—पुं. A kind of drum. (पट+हा+ड.)
पत्—धा. To fall.=स्खल्

पतित—त्रि. Fallen. [पत्+क्त)

पत्नी—स्त्री. Wife (पति+ङीप)

पथिक—त्रि. A traveller. (पथिन्+वुन् or ष्कन्)

परश्वस्—अ. The day after tomorrow.

परःसहस्र—त्रि. More than a thousand. (पर+सहस्र.)

परम्—न. But, only, alone, aftr, (पृ+अच्)

परमेश्वर—त्रि. God. (परम × ईश्वर—कर्मधा.)

परस्परम्—क्रि. वि. Each other.

परार्थचिन्ताशुद्ध—त्रि. Purified by anxiety for the good of others (पर+अर्थ+चिन्ता+शुद्ध.)

परावर्तमान—त्रि. Returning. (परा+वृत्+शानच्.)

परिचस्कार—क्रि. Adorned, decorated. (परि+कृ+लिट्. 3rd P. S.)

परितुष्ट—त्रि. Happy, glad. (परि+तुष्+क्त)

परित्यक्त—त्रि. Left, avoided, abandoned. (परि+त्यज्×क्त)

परित्यज्य—अ. Having left. (परि+त्यज्+ल्यप्)

परिधा—धा. To put on. (परि+धा. परिदधाति &c.)

परिमृशत्—त्रि. Touching, rubbing. (परि+मृश्×शतृ.)

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

परिवृत्—धा. To change, alter &c. (परि × वृत्.)
परिष्कृ—धा. To adorn &c (परि × कृ.)
परोत्कर्ष—पुं. Another's superiority. (पर × उत्कर्ष तत्पु.)
पलायते—क्रि. (He) runs away, flies away. (परा × अयते.)
पश्यत्—त्रि. Seeing. (दृश् × शतृ.)
पाकपात्र—न. A boiler, cooking utensil. [पाक × पात्र. तत्पु.]
पातयित्वा—अ. Having thrown. [पत् × णिच् × क्त्वा.]
पात्र—न. A vessel, a plate, a cup. [पा × त्रन्]
पाद—पुं. A foot. [पद् × घञ्]
पादचार—पुं. Going on foot. [पाद × चार.]
पादप्रक्षालनादि—त्रि. Washing the foot and so on (पाद × प्रक्षालन × आदि)
पारितोषिक—न. A reward. (परितोष × ठञ्)
पारितोषिकलोभ—पुं. Covetousness for a reward. [पारितोषिक × लोभ]
पाषाणमय—त्रि. Made of stone.
पाषाणोद्वहनभृति—स्त्री. Wages of carrying stones [पाषाण × उद्वहन × भृति. तत्पु.]
पिक—द्वि. The cuckoo, black bird. [पि × कै × क.]

पिण्ड—त्रि. A lump, heap, body. [पिडि × अच्.]

पितृ—पुं. Father. [पा × तृच्]

पिबति—धा. Drinks. [पा × ति]

पिशुन—त्रि. Cruel, wicked, vile. [पिश् × उनन्]

पुत्र—द्वि. [पु.] A son [स्त्री] a daughter.

पुनः—अ. Again. = मुहुः

पूज्—धा. To adore, to worship. [पूजयति &c 10th C.)

पूजित—त्रि. Adored, worshipped. [पूज् × क्त]

पूरयत्—त्रि. Filling. [पृ × शतृ.]

पूरयति—क्रि Fills up. [पृ + लट् 3rd P. S,)

पूर्ण—त्रि. Full, filled, complete, all, entire [पृ + क्त. P. P.]

पूर्व—त्रि. First, former, prior &c. स्त्री the east. [पूर्व × अच्]

पृच्छति—क्रि Asks. [प्रच्छ × लट् 3rd P. S)

पृथक्—अ. Separately.

पृष्ठ—न. The back. [पृष् × थक्]

पोटलिका—स्त्री. A bundle, a packet.

प्रकटीभूय—अ. Having been visibli. [प्रकट × च्वि × भू + ल्यप्]

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

प्रकार—पुं, Sort, kind. (प्र + कृ + अण्)

प्रकाशयामास—क्रि. Made clear, communicated. (प्र + काश् + लिट् 3rd P. S.)

प्रकृति—स्त्री. Nature, subject. (प्र + कृ + क्तिन्.)

प्रक्षिप्य—अ. Having thrown. (प्र + क्षिप् + ल्यप्.)

प्रचलित—वि. Practised. (प्र + चल् + क्त)

प्रजा—स्त्री. Offspring, people subjects. (प्र + जन् × ड + टाप्.)

प्रणम्—धा. To bow, to salute. (प्र + नम्. प्रणमति&c.)

प्रतिज्ञा—धा. To promise.(प्रति + ज्ञा. प्रतिजानाति&c)

प्रतिदिन—अ. Every day; daily. (प्रति × दिन.)

प्रतिमास—अ. Monthly. (प्रति + मास)

प्रतिरात्रि—अ. Every night. (प्रति + रात्रि.)

प्रत्यह—अ. Every day. (प्रति + अहन् + टच्.)

प्रथम—वि. The first. (प्रथ् + अमच्)

प्रबन्ध—पुं. Management. (प्र + बधि + घञ्)

प्रबन्धुम्—अ. To manage. (प्र + बधि + तुमुन्.)

प्रभु—वि. An owner, a proprietor, a master; able. (प्र + भू × क्विप्.)

प्रमाण—न. Proof, authority. (प्र + मा + ल्युट्)

प्रयतमान—वि. Trying. (प्र + यत् + शानच्.)

प्रवाह—पुं Stream, flow. (प्र + वह् + घञ्)

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

प्रविश्य—अ. Having entered (प्र + विश् + ल्यप्)

प्रविष्ट—त्रि. Entered, gone into, (प्र + विश् + क्त)

प्रवेश्य—अ. Having sent in, having thrown in &c. (प्र + विश् + णिच् + ल्यप्.)

प्रशंसत्—त्रि. Praising. (प्र + शंस् + शतृ.)

प्रशंसा—स्त्री, Praise, applause, commendation.&c. (प्र + शंस् + अङ् + टाप.)

प्रश्नद्वय—न. A couple of questions. (प्रश्न + द्वय)

प्रसिद्धि—स्त्री. Fame, celebrity. (प्र + सिध् + क्तिन्.)

प्रसीद—क्रि. Be kind, be glad &c, (प्र + सद् + लोट् 3rd. P. S.)

प्राणसंशय—पुं Doubt in living. (प्राण + संशय. तत्पु.)

प्राणायि—क्रि. Has been made or composed. (प्र + नी + Passive लुङ्)

प्रातः—अ. In the morning or morning. (प्र + अत् + अर्.)

प्रान्त—पुं. Edge, margin, border &c.

प्राप्त—त्रि. Got, riceived &c. (प्र + आप् + क्त.)

प्राप्तुम्—अ. To get, to receive &c. (प्र + आप् + तुमुन्.)

प्राप्नोति—क्रि. Gets, obtains, &c. (प्र + आप् + लट् 3rd P. S.)

प्रार्थ—धा. To request, to beg. (प्र + अर्थ.)

प्राहरत्—क्रि. Beat. &c (प्र × अहरत्.)

प्रिय—त्रि. A friend. (प्री + क.)

प्रीणयति—क्रि. Pleases. (प्री + लट् 3rd P. S.)

प्रीयते—क्रि. Becomes glad. प्री + लट् 3rd P. S.

प्रोवाच—क्रि. Told. (प्र + उवाच.)

बद्धा—अ. Having bound. (बन्ध् + क्त्वा.)

बन्धन—न. Binding, tying, or a rope for tying. (बन्ध् × ल्युट्)

बल—न. Power, or army. (बल् + अच्)

बलवत्—त्रि. Powerful, strong. (बल् + मतुप्.)

बहु—त्रि. Much, many, large &c. (बहि + कु Irr.)

बहुधन—त्रि. Wealthy, rich. (बहु + धन. बहु.)

बहुवार—क्रि. वि. Several times.

बहुविध—त्रि. Various or of many sorts. (बहु + विधा. बहु.)

बहुविवादानन्तर—क्रि. वि. After a great or long discussion, (बहु + विवाद + अनन्तर.)

बाढम्—अ. Well, very well.

बाल—त्रि. A child, a boy. (बल् + घञ्.)

बालक—त्रि. A boy, infant&c (बाल + क)

बालिश—त्रि. Ignorant. (बालि + शो + ड)

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

बुद्धि—स्त्री. Intellect, (बुध्+क्तिन्)

बुद्धिमत्—त्रि. Clever, skilful. (बुद्धि+मतुप्.)

बुभुजे—क्रि. Ate. (भुज्+लिट् 3rd P. S.)

बोधति—क्रि. Knows. बुध्+लट्. 3rd P. S.)

ब्राह्मण पुं. A Hindu of the highest caste. (ब्रह्मन्+अण्)

भक्ति—स्त्री. Service, worship, faith. belief, attachment &c. (भज्×क्तिन्.)

भक्तिमाहात्म्य—न. The greatness or glory of faith. (भक्ति×माहात्म्य. तत्पु.)

भक्ष—धा. To eat, (भक्षयति &c)

भगवत्—त्रि. Respectable, worship-ful &c. (भग×मतुप्)

भगवन्मूर्त्ति—स्त्री. An image of विष्णु. or God. (भगवत्×मूर्ति. तत्पु.)

भग्न—त्रि. Torn, broken &c. (भञ्ज.+क्त.)

भद्र—त्रि. Prosperous, lucky, excellent, pure, pious &c क्रि. प्र. वि. well भदि+रन्).

भय—न. Fear. (भी+अच्)

भयङ्करमुख—त्रि. Fierce-looking; or of fearful.

appearance, (भयङ्कर+मुख, बहु.)

भयभीत—त्रि, Afraid, (भय+भीत, तत्पु.)

भर्त्सयित्वा—अ, Having reproved or threatened. (भर्त्स+क्त्वा.)

भल्लूक—द्वि. A bear. भल्ल्+ऊक.)

भवत्—त्रि. Thou; but used as a respectful term (भा+डवतुप्)

भाग्य—न. Good or ill luck, fortune. (भज्×ण्यत्.)

भाग्यबल—न. The force of good or ill luck. (भाग्य×बल, तत्पु.)

भाग्यहीन—त्रि. Unfortunate, luckless. (भाग्य +हीन.)

भाग्योदय—पुं The rise of (good) fortune. (भाग्य ×उदय, तत्पु.)

भाषण—न. Speech, utterance. (भाष्+ल्युट्.)

भीत—त्रि. Afraid. (भी+क्त.)

भुक्त्वा—अ. Having eaten or enjoyed. (भुज्×क्त्वा.)

भुङ्क्ते—क्रि. (He) eats. [भुज्—लट् 3rd P. S.]

भूयः—क्रि. वि. Again. बहु+ईयसुन्)

भूषण—न. Ornament. [भूष्+युच्]

भृत्य—द्वि. A servant, a slave. [भृ×क्यप्]

भृत्यहस्त - पुं. The hand of a servant. [भृत्य×हस्त, ततपु.]

भेत्तुम्—अ. To break, to tear into pieces. [भिद् + तुमुन्] = छेत्तुम् ।

भो—अ. O ! (in address.)

भोजय—क्रि. Feed. [भुज् + लोट् 2nd P. S.]

भ्रम—पुं. Error, whirling. (भ्रम् × अप्)।

भ्रमत्—त्रि. Whirling. [भ्रम् × शतृ]

मञ्जूषा—स्त्री. A basket, a box.

मणिमय—त्रि. Consisting of jewels. [मणि + मयट्]

मति—स्त्री. Talent, intellect. [मन् + क्तिन्]

मत्पूजित—त्रि. Worshipped or honoured by me [अस्मद् × पूजित. तत्पु.]

मत्वा—अ. Having known or thought (मन् + क्त्वा)

मदीय—त्रि. Mine or belonging to me. [मत् + छ]

मदुच्छिष्ट—त्रि. The refuce of my meals. [अस्मद् + उच्छिष्ट. तत्पु.]

मधुर—त्रि. Sweet. [मधु + रा + क]

मनस्—न. Mind. [मन् × असुन्]

मनोरथ—पुं. Wish, disire. [मनस् + रथ.]

मन्त्रिन्—पुं. A counsellor. [मन्त्रि + इनि.]

मन्द—त्रि. Slow, dull. [मदि × घञ्]

मन्दिर—न. A temple. [मदि × किरच्]

मयूर—त्रि. A peacock.

मलिन। त्रि. Dirty. [मल+इनम्.]

मलिनयति—क्रि. Makes dirty.

मसूर—पुं A kind of pulse or lentil

महती—स्त्री. Large, big, great &c.

महाकाली—स्त्री The goddess. महाकाली.

महात्मन्—पुं A great man. [महत्+आत्मन्. बहु.]

महादेव—पं The God महादेव. [महत्×देव.]

महान्धकार—पुं. Deep dark or gloom.

महापराध—पुं. A great offence [महत्×अपराध. कर्मधा.]

महापराधिन्—त्रि. Guilty af a great offence. [महत्×अपराधिन्.]

महापारितोषिक—न. A great reward.

महामान्य—त्रि. Of great respect, highly esteemed

महामूर्ख—त्रि. Very stupid; a great fool.

महाराज—पुं. Great king, sovereign.

महालाभ—पुं. A great gain.

महाशूद्री—स्त्री. The wife of a cowherd or a woman of that caste. [महत्×शूद्र+ङीप्.]

महिमन्—पुं Greatness, [महत्+इमनिच्.]

मा—अ. (A prohibitive and negative particle,) [Also माङ् final rejected.]

मांसपिण्ड—पुं. न. A lump of flesh. [मांस+पिण्ड. तत्पु.]

मांसरुधिराद्यतिरिक्त—त्रि. Excepting flesh blood and so on. [मांस+रुधिर×आदि+अतिरिक्त.]

मातृ—स्त्री. Mother.

मादृश—त्रि. Like myself. [मा for अस्मद् and दृश् × क्विन्, कञ् or क्स=मादृश्, मादृश, or मादृक्ष respectively.)

माधुर्य—न. Sweetness. [मधुर+ष्यञ्]

मानव—पुं. A man. मनु × अण्.]

मानसरोवर—पुं. Name cf a lake.

मान्य—त्रि. Respectable.

मरुत्—पुं. Air, wind.

मार्ग—पुं. A road, a path. [मृग+अण्]

मार्जार—द्वि. The common cat. [मृग्—आरन्]

माहात्म्य—न. Majesty, greatness. [महात्मन् × ष्यञ्]

मित्र—न. A friend. पुं. The sun.

मिल्—धा. To meet, to be connected &c. [मिलति c. 6th C.)

मिश्रित—त्रि. Mixed. [मिश्र+क्त.]

मुक्तहस्त—त्रि. Open-handed, liberal. [मुक्त×हस्त. बहु.]

मुक्ता—स्त्री. A pearl. [मुच् × क्त × टाप्]

मुक्ताफल—न. A pearl.

मुक्तामुष्टि—स्त्री. A handful of pearls.

मुक्तामूल्य—न. Price of a pearl. [मुक्ता + मूल्य. तत्पु.]

मुख—न. Face or mouth,

मुद्रा—स्त्री. A seal, a stamp, a print, coin.

मुद्रानिचय—पुं. A heap of coins or of rupees. (मुद्रा × तत्पु.)

मुद्राझणत्कार—पुं. The ring or sound of coins.

मुनि—पुं. A sage [मन् × इन्.]

मूर्ख—त्रि. Foolish, ignorant, stupid, idiotic

मूर्त्ति—स्त्री. Body, figure, shape, image. [मूर्च्छ् × क्तिन्)

मूर्त्तिमत्—त्रि. Having a body, material ······ [मूर्त्ति × मतुप्]

मूल्य—न. Price. [मूल × यत्]

मूषक—द्वि. A mouse, a rat. [मूष् × क + कन्]

मृग—द्वि. A deer.

मृत्यु—पुं. Death. [मृ + त्युक्.]

मेष—पुं. A ram.

मोदकादि—त्रि. Sweetmeat and other things.

मोदकाद्यर्पण—न. A giving of sweetmeat and other things.

यत्—अ. that (a conjunction.)

यत्—त्रि. Who or which. (यः, या and यत् respectively.)

यत्—धा. To try. To exert. (यतते.........)

यतनीय—न. To be exerted or persevered in. (यत्+अनीयर्.)

यत्न—पुं. Effort, exertion. [यत्+नङ्]

यथा—अ. As. [यद्+थाल्]

यथेच्छम्—क्रि. वि. According to wish or desire. [यथा×इच्छा. अव्य.]

यथोक्तलक्षणाक्रान्त—त्रि. Having qualities as described. [यथोक्तलक्षण×आक्रान्त. तत्पु.]

यदा—अ. When (a relative adverb) [यद्×दा.

यव—पुं. Barley. (यु+अप.)

या—धा. To go. [यति.........]

याच्—धा to Request or to beg.

याचस्व—क्रि. Beg, request, pray. [याच्+लोट्. 2nd P. S.]

यापयति—क्रि. Sends. (या+ णिच्+ति.)

यावत्—वि. and अ, as much, as much as. [यत्+डवत्.]

युक्तिमूल—वि. Reasonable justified by reason. [युक्ति+मूल. बहु]

रजतपीठिका—स्त्री A seat made of silver. [रजत+पीठिका. तत्पु.]

रट—धा. To utter. [रटति... .....]

रत्नाकर—पुं The ocean ; A jewel-mine [रत्न+आकर. तत्पु.]

रत्नाष्टक—न. A collection of eight gems or jewels [the Title of the book.]

रमणीय–त्रि. Beautiful. [रम+अनीयर]

राजन्–पुं. A king (राज्+कनिन्)

राजभृत्य–पुं. A courtier, the servant of a king.

राजसभा–स्त्री. A royal assembly or court.

रात्रि–स्त्री. Night. (रा× त्रिप्.)

रामचन्द्रमन्दिर–न A temple of or dedicated to रामचन्द्र.

रामायणव्याख्या–स्त्री. The exposition of Ramayana.

रुदित्वा – अ. Having cried or wept. [रुद् + क्त्वा]

रुधिर – न. Blood. [रुध + क्रिरच्.]

रुद्ध्वा – अ. Having stopped or opposed.........
[रुध् + क्त्वा]

रुरोद – क्रि. [He] went. [रुद् + लिट्. 3rd. P. S.]

रे – अ. (A vocative particle but expressive of
contempt or disrespect.]

रोदसी – स्त्री. The earth and the sky above.

रोष – पुं. Anger, wrath. [रुष् × घञ्.)

लक्ष – न. One hundred thousand. [लक्ष × घञ्]

लक्षण – न. Mark, sign, a definition......(लक्ष +
ल्युट्.)

लक्षावधि – त्रि. Up to one hundred thousand.

लग्नं – त्रि. Attached to, joined to, connected
with me. [लग् + क्त.]

लङ्घन – न. Fasting, Leaping.........[लघि + ल्युट्]

लब्ध – त्रि. Obtained, received. [लभ् + क्त.

लभ् – धा. To get, receive.........[लभते–Passive
लभ्यते.]

लम्बमान – त्रि. Hanging. [लम्ब + शानच्.]

लवित्र – न. A spade, a small reaping hook or a
sickle. [लू + इत्रन्.]

लविचप्रहारसमकालम्—क्रि. वि. Just with the stroke of the spade.

लाभ—पुं. Gain. [लभ × घञ्.]

लाल or लाड—धा. To wheedle or to coax Causal form of [लल्]

लोभ—पुं. Covetousness. [लुभ + घञ्]

वक—पुं. A crane.

वक्षस्—न. The breast.

वक्ष्यावः—क्रि. We two will carry. [वह् × लट् 1st P. D.]

वञ्चक—त्रि. A cheat, a deceiver. [वञ्च + ण्वुल्]

वञ्चन—न. Cheating, Fraud.

वणिक्—पुं. One of the third Hindu tribe, A merchant.

वन—न. A forest.

वर—त्रि. Good.

वराक—त्रि. Foolish, low, vile, pitiable.(वृ + षाकन्

वर्तते—क्रि. (He) exists &c. वृत्—लट्. 3rd P. S.

वर्ष—पुं न. A year. (वृष् × अच्.)

वर्षर्तु—पुं The rainy season. (वर्ष × ऋतु.)

वलक्ष—त्रि. White.

वस्त्र—न. Cloth, (वस् + ष्ट्रन्)

वाञ्छ—धा. To want, to desire.

वाद—पुं A discussion. (वद् × घञ्.)

वादयति—क्रि. (He) sounds or plays on. (वद् × णिच् + लट्. 3rd P. S.)

वामहस्त—पुं The left hand.

वारं वारम्—क्रि. वि. Again and again, repeatedly.

वार्त्ता—स्त्री. A news, a talk.

वाल्मीकिरामायण—न. The Ramayana of Valmiki

वासस्—न. Cloth.

विक्रीयते—क्रि. It is sold. (वि × क्री + Passive लट्)

विक्रेतुम्—अ. In order to sell. (वि + क्री + तुमुन्)

विक्रेतृ—त्रि. A seller, one who sells. (वि × क्री + तृन्)

विग्र—त्रि. Noseless. (वि + नासिका.)

विचार—पुं Consideration. (वि + चर् + घञ्.)

विचारित—त्रि. Considered. (वि + चर् + णिच् + क्त.)

विचित्र—त्रि. Of varions colours; wonderfull. curious.

विच्छिद्य—अ. Having cut or separated. (वि + छिद् + ल्यप्.)

विडाल—त्रि. A cat.

विद्वच्चरणसेविन्—त्रि. One who worships the feet of the learned; the servant of the learned.

विद्वस्—त्रि. learned man; a scholar. (विद् × शतृ.)

विधातुम्—अ. In order to do, to perform. (वि+धा×तुमुन्)

विनाशय—क्रि. Kill, destroy. &c. (वि+नश्+णिच् लोट्. 2nd P. S.

विनिहन्—धा. To kill, to destroy. (वि+नि+हन् विनिघ्नन्ति.) &c.

विरुद्ध—वि. Opposed. (वि+रुध्+क्त.)

विश्वास—पुं. Belief. (वि+श्वस्+घञ्.)

विसृज्य—अ. Having left or sent. &c. (वि+सृज् ल्यप्.)

विस्मृत्य×अ. Having forgotten. (वि+स्मृ+ल्यप्)

विष्टा—स्त्री. Dirt, filth, ordure. (वि×स्था×अङ् टाप्)

वृक—पुं. A wolf. (वृक्+क+वृ+कक्)

वृक्ष—पुं. A tree.

वृक्षतल—न. The place under a tree. (वृक्ष×तल. तत्पु.)

वृत्तान्त—पुं. Tiding, rumour, story, tale, &c.

वृद्ध—वि. Old. (वृधे+क्त.)

वृद्धमूषक—पुं. An old mouse. (कर्मधा)

वेद—पुं. Veda, the Scriptures of the Hindus. (विद्+घञ्.)

वेष्टयित्वा—अ. Having bound roune or surround-

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ed. (वेष्ट × णिच् + क्त)
वैक्रम—त्रि. Belonging to Vikrama.
वोढुम्—अ. In order tc bear or carry,
व्यतीत—त्रि. Past, gone. (वि + अति + इण् + क्त)
व्यथा—स्त्री. Pain, distress. (व्यथ् + अङ् × टाप्.)
व्यय—पुं. Expenditure.
व्यर्थ—त्रि. Useless.
व्यवहरणीय—त्रि. To be used.(वि × अव × हृ + अनीयर
व्याध—पुं. A hunter.
व्यापाद्यमान—त्रि. In the state of being killed.
व्यापारार्थिन्—त्रि. The seekrer of a practice or occupation. [व्यापार + अर्थिन्)
व्याप्त—त्रि. , Pervaded, oceuied &c, (वि + आप् + क्त.)
शक्—धा. To be able. (शक्नोति. शक्नुत: &c.
शक्तुक—न. The powder of fried barley &c.
शङ्खिनी—स्त्री. A small shell,
शत—न. A hundred.
शतसङ्ख्या + स्त्री. The number hundred.
शत्रु—पुं. An enemy, a foe. (शद् + त्रुन्)
शत्रुपुत्र—पुं. The son of an enemy. (तत्पु.)
शनै:—अ. Slowly, tardily.
शब्द:—पुं. Sound, voice, word.

शब्दायमान—त्रि. Sounding, crying. (शब्द + क्यङ् + शानच्.)

शमयित्वा—अ. Having appeased or pacified.

शम्बूका—स्त्री. A bivalve shell; a conch shell.

शरीर—न. The body. (शृ + ईरन्)

शशक—पुं. A hare.

शशाक—क्रि. Could. (शक् + लिट्. 3rd P. S.)

शष्कुली—स्त्री. A kind of cake-food.

शाखा—स्त्री. A branch or branch of a tree.

शाखाग्र—न. The point or tip of a branch. (शाखा + अग्र. तत्पु.)

शान्त—त्रि. Pacified, tranquil. (शम् + क्त.)

शालिचणकमसूरनीवारादिकण—पुं A grain of rice Chana, *pulse*, or any other species of corn.

शिक्षयितुम्—अ. In order to teach.

शिक्षा—स्त्री. Instruction. (शिक्ष + अङ् + टाप्.)

शिक्षित—त्रि. Instructed, taught. (शिक्ष + क्त.)

शिखर—पुं. न. A peak or top.

शिखरस्थ—त्रि. Situated on the top.

शिरस्—न. The head.

शिरश्छेद—पुं. The cutting of head, beheading. (शिरस् + छेद. तत्पु.)

शिव—पुं. The God Siva.

शुक—द्वि. A parrot.

शुभ—न. Happy, happiness, well, well-being.

शुनक—पुं. A dog.

शृगाल—द्वि. A jackal.

शोक—पुं. Sorrow, grief (शुच्+घञ्.)

शोकाविष्ट—त्रि. Sorry, over come with sorrow. (शोक×आविष्ट. तत्पु.)

शोणित—न. Blood.

शेषयति—क्रि. (He) leaves.

श्यामाक—पुं. A kind of grain. (Hindi सांवां)

श्रम—पुं. Toil, Exertion. (श्रम्+अच्.)

श्रमदक्षिणा—स्त्री. The reward of toil. (श्रम+दक्षिणा. तत्पु.)

श्रीरामचन्द्र—पुं. The son of Dasaratha.

श्रुत—त्रि. Heard. (श्रु×क्त.)

श्रुत्वा+अ. Having heard, (श्रु+क्त्वा.)

श्रूयताम्—क्रि. Let it be heard. (श्रु+Passive लोट्. 3rd P. S.)

श्रेष्ठिन्—त्रि. A banker.

श्रोतृ—त्रि. Hearer.

श्वस्—अ. Tomorrow.

संशय—पुं. Doubt.

सगर्जन—त्रि. With a roar. (सह×गर्जन. बहु.)

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

सङ्कलित—त्रि. Heaped, piled, compiled. [सम्+कल्+क्त.]

सङ्ग—पुं. Association, company.

सच्छिद्र—त्रि. With a hole. (सह+छिद्र.बहु.)

सञ्चर—धा. To walk, to go &c. (सम्+चर्)

सततम्—अ. Always.

सत्य—त्रि. True (न.) Truth. (सत्+यत्)

सदा—अ. Always (सर्व+दा)

सदाचार—पुं. Good conduct. (सत्+आचार कर्म. or बहु.)

सन्देश—पुं. A message, tidings, information. (सम्+दिश्+घञ्.)

सन्देह—पुं. Doubt. (सम्+दिह्+घञ्)

सपदि—अ. Instantly, quickly.

सप्तदश—त्रि. Seventeen. [Always plural. (Declined alike for all the genders.)

सफलयति—क्रि. (He) makes fruitful. [Nominal verb.]

सभा—स्त्री. An assembly, a meeting. (सह+भा+अङ्+टाप्.)

समयान्तर—न. Another time.

समागम्—धा. To Arrive, to approach (सम्+आङ् गम्.)

समापित—त्रि. Finished. (सम्+आप्+णिच् क्त.

समाप्ति—स्त्री. The end. (सम्+आप्+क्तिन्+.)

समाया—धा. To come. (सम्+आङ्+या. स. मायाति &c.)

समाहूत—त्रि. Called, Invited. (सम्+आङ् ह्वे+क्त. P. P.)

समीप—त्रि. Near at hand.

समुदेति—क्रि. Rises. सम्×उत्+इण्+लट्.)

समुद्र—पुं. Sea, the ocean. (सम्+उन्दि+रक्) or sealed. (सह+मुद्रा. बहु.)

समुद्रतट—त्रि. A sea-shore.

समृद्धि—स्त्री. Increase, Prosperity. (सम्+ऋध्+क्तिन्.)

सम्पत्—स्त्री. Prosperity, success, increase &c. (सम्+पद्+क्विप्.)

सम्भाव्यते—क्रि. (It) is possible. (सम्×भू+णिच्+Passive लट्)

सर्व—त्रि. Every one, all.

सर्वतोषण—न. To please every one. सर्व+तोषण. तत्पु.)

सर्वशास्त्रपारग—त्रि. Learned or well-versed in all the Shastras

सह—अ. With, together with.

सह—धा. To endure, to suffer, to be patient to be content. (सहते &c)

सहचर्—त्रि. Companion. (सह+चर्+टच्.)

सहस्र—न. A thousand.

सादर—त्रि. With respect, respectfully.

साधयति—(He) makes.

सानन्द—त्रि. With pleasure. (सह+आनन्द.)

सामग्री—स्त्री. Apparatus, instrument, stock &c.

सायंसमय—पुं. The Evening time.

सारस—पुं A Crane. त्रि. Belonging to a pond. (सरस्+षण)

सारिका—स्त्री. A kind of talking bird. (मैना इति ख्याता,)

साष्टाङ्ग—त्रि. With the body. stretched on the ground (in prostration.) (सह × अष्टन्+अङ्ग, बहु,

सिंहासन—न. Throne, the royal seat. (सिंह+ आसन.)

सुन्दर—त्रि. Beautiful, pretty.

सुबहुल—त्रि. Much, many &c, (सु+बहु+ला+क.

सुभग—त्रि. Good.

सुमधुर—त्रि. Very sweet.

सुरभि—त्रि. Fragrant, sweet-smelling.

सुवर्ण—न. Gold.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

सुवर्णनूपुर—न. A gold ornament for the toes and the feet. सुवर्ण+नूपुर.)

सुस्वर—त्रि. A sweet or melodious voice.

सूप—पुं. Sauce, condiment.

सेव—धा. To serve, togratify by service. (सेवते &c.)

सोढ्वा—अ. Having suffered. (सह्+क्त्वा,) [सहित्वा, इत्यपि]

सोत्फालम्—क्रि. वि. With a jump, (सह+उत्फाल)

सोपान—न. Stairs, steps, a staircase.

सौध—पुं न. A mansion, [सुधा+अण्.]

स्था—धा. To stay, stop, stand, [तिष्ठति &c.]

स्थान—न. A place. [स्था+ल्युट्.]

स्थापयति—क्रिं. [He] places. [स्था+णिच्+लट्]

स्थापयित्वा—अ. Having placed.

स्थालिका—स्त्री. A pot or boiler, a dish.

स्थेय—न. To be stopped.

स्नेह—पुं. Affection. [स्निह्×घञ्.]

स्पष्ट—त्रि. Clear, evident, manifest.

स्फुटित—त्रि. Budded, blown; broken, burst.

स्म—अ. An expletive (a particle which added to verbs in the present tense gives them a past signification.)

स्मरत्—त्रि. Remembering. [स्मृ + शतृ.]

स्मित्वा—अ. Having smiled.

स्वग्राम—पुं. One's own village. [स्व × ग्राम]

स्वचञ्चू—स्त्री. Its own bill or beak.

स्वभाव—पुं. Nature, disposition. [स्व + भाव.]

स्वभोजनपर्य्याप्त—त्रि. Adapted for one's food.

स्वमूर्ति—स्त्री. One's own form or image.

स्वयम्—अ. Self, spontaneously, of one's own accord.

स्वल्प—त्रि. A little very little.

स्वबिल—न. Its own hole.

स्वशिरस्—न. Its own head.

स्वसौकर्य—न. One's own convenience.

स्वागत—न. Welcome. [सु + आगत.]

स्वार्थदूषितचित्त—One whose heart is spoiled with selfishness.

स्वीकृत—त्रि. Granted, allowed.

स्वीकृत्य—अ. Having granted. [स्व + च्वि × कृ + ल्यप्]

स्वेदाक्लिन्न—त्रि. Filled with sweat, perspiring all over.

हंस—पुं. A gander.

हंसलक्षण—न. The characteristic marks of a

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

goose. हंस+लक्षण. तत्पु.]
हंसाख्य – त्रि. Bearing the name Hans, called Hansa.
हत – त्रि. Killed, slain. [हन्×क्त.]
हत्या – स्त्री. Killing or the sin of killing.
हनूमत् = पुं. Name of the monkey God, son of अञ्जनी--[हनू jaw+मतुप्.]
हन्तव्य – त्रि. To be killed. [हन्+तव्य]
हय – पुं. A horse. [हय् or हि+अच्.]
हयपृष्ठ—न. The back of a horse. [हय+पृष्ठ. तत्पु.]
हर्षशोकसमन्वित – त्रि. Consisting of joy and sorrow. [तत्पु.],
हस् – धा. To laugh [हसति &c]
हस्त – पुं. A hand. = कर
हा – अ. Alas! [हा+क्विप. = अहह,
हालिक – त्रि. A ploughman. [हल+ठञ्.]
हास्य न. A Laugh, a joke [हस्×ण्यत्.]
हृत् – न. The Heart, the mind. [हृ – क्विप्.]
हृतहृदय – त्रि. One whose heart is taken away or robbed.
हृदय – न. The Heart the thinking faculty.

इति ।

मिथिलादेशान्तर्गतभौरग्रामनिवासिना श्रीपाण्डश्रीभिखितमहेश्वरशर्मणा कथाकुसुमग्रन्थमालोक्यातिप्रसन्नेन प्रतिकथं निबद्धाः कथाकुसुमस्य च रचयित्रे समर्पिताः श्लोकाः।

—:+:—

कश्चिद् ग्रामीण एकं पथि विनिपतितं प्राप मुक्ताफलं तद्धस्तेनादाय दृष्ट्वा मम किन्न यवकाः सन्ति यव्येप्रभूताः। एकेनानेन किं स्यादिति मनसि विचार्याक्षिपच्च प्रतस्थे नाज्ञा जानन्ति विज्ञान् पणमिव श्लक्ष्णात् मुक्ताफलानाम् ॥ १ ॥ दावैरावेष्ट्यमानात्कथमपि निरगात्काननाद्दोच्य वह्निं प्रेद्वं धावन् मृगः कोऽप्यधिगतपुरुभीरापतद् व्याधजाले। तस्मान्निःसृत्य दैवादटनपटुरपि प्राविशद् भग्नगर्तं निःसृत्यातोऽपि कूपेऽपतदिति विपदो भाग्यहीनान् ग्रसन्ते ॥ २॥ कस्याश्चिच्छैवलिन्याः पतितमथरयेणोह्यमाणं प्रवाहे भल्लूकं मल्लं कोऽप्यटिततटभटो मन्यमानः पपात। गत्वा धृत्वा धृतोऽसावपि कथमपि तं मुञ्चमानो न मुक्तः प्राणं तत्याज लोभाद् विषदुदवसितो मृत्यवे दुष्टसङ्गः ॥ ३ ॥

दंष्ट्राविष्टास्थिखण्डं गमय बहिरिति प्रार्थितो नीलकण्ठो दैच्छामीष्टं वृकेण व्यरचयदनु तत् तर्जितो याचमानः। मौर्ख्यं वक्त्रान्तरालात्कुशलि निवहते मूर्खं किन्नोऽधिकं स्यात् प्रत्यायातैरवाप्तिर्भवति शुभतमा दुर्जनागारमानाम् ॥ ४ ॥

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

द्राक्षागुच्छं क्वचिदपि वने लम्बमानं समीक्ष्य भोक्तुं यत्नैर्यद्दि न लभते सोत्पतन्तीं शृगाली। प्रत्यायान्ती वद सखि रसं द्राक्षमेवन्तु पृष्टा, तिक्तं प्रोचे कलयति न तद्दूषयत्येव मूर्खः ॥ ५ ॥

कश्चिद् वृद्धोऽतिदीनो निजशिरसि समिद्भारमादाय गच्छन्, मृत्युं पश्यामि न त्वं क्वचिदिति बहुधाख्यखि-षण्णो निषण्णः। आयाते तत्र मृत्यौ भयशिथिलवपुर्भार-मेवाथ वव्रे सत्यं प्राणान्तपीडास्वपि विनिपततो दुस्त्य-जा जीवनाशा ॥ ६ ॥

कश्चित् कंचित् विहगमनिशं पालितं स्वर्णगूथं हत्वा-ऽशेषं कनकमुदराल् लब्धु, कामो न चाप। भूयोऽथायं विहितरुदितो मूर्छितो निष्पपात प्रायस्तृष्णा परमम-हती संपदां नाशयित्री ॥ ७ ॥

मार्गं रुद्ध्वा स्वगर्वैकमपि गतभयं गर्दभं कोऽपि पान्थो दृष्ट्वा संयोज्य हस्तौ विरचितविनतिः सादरं संबभाषे ॥ मार्याह्वानं मदर्थं त्यजसखि च गते स्वाम्यसि त्वंयथेच्छं नाम्नो सोदृस्खितः सन् झपदि विचलितो दण्डत्र एवास्मि मूर्खः ॥८॥

किं किं स्वेनसरोवरे वद वकैः पृष्टो मरालोऽब्रवीत् सोपानं मणिनिर्मितं सकमलं पीयूषकल्पं पयः। शैवालं किमु नास्ति नेति कथितो हीहीति चक्रे बको मूर्खो दोषगुणो विनिन्दति हसत्युच्चैरदोशान् सतः ॥ ९ ॥

कस्याप्याम्रफले मनश्चिरमगात् शून्याश्च तत्राभवत् क्वाप्येष रसंन्तदीयमनघं माधुर्यमीचिन्तयन्। पृष्टो-

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

हे कृष्ण पञ्च भक्तः ऋतु भवन्त्याम्राणि समेन्दुकान्याद्यान्तः करणस्थितं वहिरटल्ये वापि गोपायितम् ॥ १० ॥

मिषं कोऽपि भरे पिवन्तमवदद्धार्त्तुं च्युतन्ते सुखादाया-तीति वृको नचैवसुरपोऽघोऽस्मीति वर्षात्पुरा । मावोचो वृक रे न मे जनिरभूत्तातस्तवोक्ताऽग्रहीत् कश्चिद्दोषमस-न्तमप्यथ वदन्दीनं खलो बाधते ॥ ११ ॥

घण्टामाला सुबद्धा भवतु च कथमप्योतुकण्ठे निनादं श्रुत्वा गच्छाम गेहं विलमिति कथयत्स्वाखुषु प्रत्यवोचत् । वृद्धोऽदः कोविदध्यात्कथमिति च कदाऽऽकर्ण्य तूष्णीं बभूवुर्यत्नात्तु नैव शक्यं कथमपि बहुधाऽलं विचारेण तस्मिन् ॥ १२ ॥

शाखायामात्तमांसं वामपि च करटं वीक्ष्य कश्चिच्छृगालो धौर्त्यं नावोचदुच्चैरिति सुभगखगो नेदृशोऽदर्शि कश्चित् । धन्यः श्रोष्यामि वाचं कथमथ गुरुतान्धो बभाषेऽपतत्तन्मांसं संगृह्य सोऽगाद् भवति च नितरां सर्वथान्धः सगर्वः ॥१३॥

पण्याजीवस्तु कश्चित् क्वचिदपि नगरे यत्र विप्राःसमग्रा व्यग्रोऽभूत्तत्र गत्वा गरुड़ इति वचस्तर्ज्जितस्तालिकाभिः । तत्रत्यैरेव सर्वैरथ स कथमपि स्वां च चिच्छेद नासां दुष्टाः स्वैरेव दोषैरधिगतसविधान्योजयन्त्येव साधून् ॥ १४ ॥

शार्ङ्गी बहुभिर्हठैर्नृपतिना मूर्खः पिता मन्त्रिणः पृष्टोऽयं कुशलं पुनर्न किमपि प्रोवाच राज्ञा ततः । प्रोक्तं किं करणीयमत्र मिलनेऽमात्योऽवदत् सादरं तूष्णीं स्थेय मह्योऽसमानसमितौ तूष्णीकता शस्यते ॥ १५ ॥

गतावद्रिं दीनावुपरि तदधस्तादिति भिन्ना सतीरेकेने-
ज्याकल्पितपरितुष्टात्पशुपतेः । वरौ वव्रे सूपौदनमथ
न चान्येन किमपि व्रजाभाषि प्रायो भवति नहि दीने-
ऽधिकमतिः ॥ १६ ॥

दास्यत्येवैव किन्तु द्विगुणमपि समग्रं परेभ्योऽभ्युदीर्य
प्रत्तां जग्राह कश्चिन्नु तजलनिधिना शङ्खिनीं कोऽपिभिक्षुः।
चिन्ताक्रान्तः स्ववित्तद्विगुणमितरमं वीक्ष्य भिन्नं कचक्षुर्भूत्वा
चक्रेचित्युग्मोज्झितमितरजनं दुर्जनोऽन्यापदर्थी ॥ १७ ॥

कश्चिद् धूर्त्तो नकुलतनयं भोजयंश्छद्मरीत्या देवो, भुङ्क्ते
मयि कृतदयो घोषयामास भूमौ । राज्ञाचित्तः क्षणमथ
हरिं प्रार्थयामास भक्त्या तुष्टो देवः सपदि बुभुजे प्रेम
सत्यं प्रशस्यम् ॥ १८ ॥

रामेणाभाषि वातात्मज इति दशकं दाप्रयास्यै शतानां
श्रुत्वा कश्चित्तदर्धं ददद्परदिने यत्तवस्यार्धमेतत् । अङ्गो
कार्य्यामुनाम च यदि हनुमच्छीर्षसंन्यस्तहस्तो बद्धोऽभूत्
पूर्णदानावधि स्वितत्वषो धीयते ऽर्थैकदृष्टिः ॥ १९ ॥

कश्चिच्छल्वेष्टदेवीं किल निजरमणीं पूजयन् प्राप काञ्चित्
मूर्त्तिं लम्बोदरीयां तदधिकबलिनं मूषकं तद्भुजं च ।
श्वानं संसेवमानः पुनरपि रमणीं स्वां च तत्ताडयिन्तीमान
ञ्जीतीव मूर्खः कलयति न मतिं स्वल्पमात्रोपदेशैः ॥२०॥

अप्राप्यै धोऽररेण व्यरचमदतिथिप्रीतिमान् कोऽपि देव्या
नव्यं तत्कर्तुमिच्छुः, परमरथ च्छेत्तु कामः खलोऽगात् ।
देवी तं पर्त्यस्यत्वा बहुवलिविलसन्मन्दिरं प्राप तस्मात्

व्यापारं यः परार्द्धमपि कुरुते तत्र तुष्यन्ति देवाः ॥२१॥

कश्चित्तन्त्वसुदीर्यं प्रपृच्छतु शुकं विद्वांसमूचेऽत्र कः सन्दे-हस्त्वितिमाचष्टिचितशुकः पृष्टस्तदेवाऽब्रवीत् । तावन् मात्रकृतप्रतीतिधनिना क्रीतो गृहीत्वा पथं सोऽगादेष वरोद हन्त परतो भूयः परीक्ष्याश्रयेत् ॥ २२ ॥

प्रभूतं भुञ्जानो नवनवतिसुद्रोमधिगतस्तथा नास्ति प्रायो वसनमपिधत्ते न विमलम् । अयं कान्तोक्रूरो नव-नवतिचक्रस्य महिमा यदा लाभस्तस्मादवतरति लोभः प्रतसुखः ॥ २३ ॥

श्रुत्वा हंसप्रशंसां कृतरुचिरवनीलानिरेकः स्वभृत्या नाहूयातिप्रयत्नैर्दिशि दिशि गमयामास हंसस्य नाम्नः । साधोराराधितस्याखिलखगनिचये तोषिते चोपदेशाद-न्नैरासादितसूतज्ञितकृतमतिस्तोषयेत् सर्वजन्तून् ॥२४॥

विक्रेतुं कोऽपि गच्छन् हयसुत संस्तुतो धिक्कृतः कामिनीभिः पन्नगां यातो हयेऽपीत्यतिभ्रटिति जरत्ना वरोहाश्वमेवम् । आचिमः स्थापयित्वा सुतमपि च पुन-र्व्यक्त्तो यौगपद्ये वाहोत्तोलेऽपि सर्वैरहह विहसितः सर्वतोषो दुरूहः ॥ २५ ॥

इति ।

अवतारमीमांसा

—:०:—

भारतरत्नश्रीपण्डित अम्बिकादत्त-व्यासविरचित ।

—०—

इस ग्रन्थ में अवतारसम्बन्धी प्रत्येक शङ्काओं उत्तर है और वेदादि प्रमाणों से यावत् अवतार किये गये हैं यह आजकाल के अभिनव समाज बक बक वाले पुरुषों के लिये वाक्स्तम्भनमन्त्र है सच्चे प्रेमो भक्तों के लिये सुधाकन्द है। मूल्य ॥), महसूल /) मुझसे मांगिये।

शीतलाप्रसाद

मनेजर व्यासयन्त्रालय

मानमन्दिर

काशी